

พระธรรมสดุดี 23 ในมุมมองของผู้เลี้ยงแกะในดินแดนปาเลสไตน์

“ซาโลม...สันติภาพจะมีแก่เพื่อนๆ ทุกคน ผมชื่อ เยชูวา เบน โยเซฟ ผมมาจากดินแดนเก่าแก่ที่ชื่อว่า ปาเลสไตน์และมีอาชีพที่ต่ำต้อย คือเป็นผู้เลี้ยงแกะ ผมรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับอนุญาตให้มาพบกับพวกคุณในวันนี้ พวกคุณทราบดีว่า ในประเทศของผม อาชีพนี้ไม่ค่อยมีคนนิยมชมชอบนัก สำหรับเพื่อนร่วมชาติส่วนใหญ่ของผมมันเป็นงานที่ต้องหลีกเลี่ยงให้ไกลห่างเพราะมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน งานก็สกปรก และเหน็ดเหนื่อยยิ่ง คุณน่าจะได้มาเห็นเท่าที่ด้านหน้าของผม และค่าแรงก็...เอ้อ อยากจะบอกว่าคุณจะไม่มียวันร่ำรวยด้วยการเลี้ยงแกะเป็นอาชีพหรอก ผมเรียนรู้อาชีพนี้จากพ่อของผม และผมก็สานต่ออาชีพนี้อันถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของครอบครัว

ศิษยาภิบาลของคุณคิดว่าทำให้ผมมาพูดเกี่ยวกับอาชีพที่ต่ำต้อยของผมให้คุณฟังในวันนี้จะเป็นประโยชน์ต่อพวกคุณ จริงๆ แล้วผมไม่แน่ใจว่าผู้เล็กน้อยอย่างผมจะมาสอนคุณได้หรือเปล่า แต่ผมจะเล่าทุกสิ่งที่ผมรู้ให้คุณฟัง

คุณรู้หรือไม่ว่าในพระคัมภีร์ไบเบิลที่คุณอ่านนั้น พระเจ้าตรัสถึงประชากรของพระองค์ซึ่งก็คือคุณกับผมว่าเป็น “แกะ” ถึงเกือบสองร้อยครั้ง คุณอาจจะไม่เคยพิจารณาถึงความสำคัญของการเปรียบเทียบนั้น แต่ผมคิด เพราะว่าผมทำงานกับฝูงแกะทั้งวันทั้งคืน ให้ผมเล่าให้คุณฟังว่า **การถูกเรียกว่าเป็น “แกะ” นั้น ไม่ได้เป็นการยกย่องชมเชยเลย ทำไมไม่เรียกว่านกอินทรีที่ส่งผ่าผาเผา รวดเร็วองไว และงดงาม ละ เปล่า...พระเจ้าทรงเรียกพวกเราว่าเป็นแกะของพระองค์ ถึงแม้ว่ามันจะเป็นสัตว์ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ แต่การถูกนำไปเปรียบเทียบกับพวกมันนั้นกลับกลายเป็นการดูหมิ่น บางทีแกะอาจจะ เป็นสัตว์ที่โง่เขลาที่สุดในโลก พวกคุณเคยเห็นแกะที่ถูกฝึกเพื่อแสดงละครสัตว์ไหม? คุณจะเห็นพวกข้าง ม้า หมี แมวน้ำ และแม้แต่ฮิปโปในคณะละครสัตว์ แต่ไม่ใช่แกะ เพราะพวกมันโง่เกินกว่าจะถูกนำมาฝึกได้ แล้วมันยังสกปรกอีกด้วย ขนแกะที่คุณเห็นในรูปเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มนั้น ได้รับการชำระล้างให้สะอาดแล้ว ขนแกะที่อ่อนนุ่มเป็นปุ๋ยไม่ได้ขาวสะอาดอย่างที่คุณเห็นในจอทีวีหรอกนะครับ เพราะแกะจะไม่มีวัน และจะไม่สามารถทำความสะอาดขนของมันเองได้ พวกผู้เลี้ยงแกะหรือคนงานถูกจ้างมาให้ทำงานนี้ ไม่เพียงแต่มันจะโง่ทึ่มและสกปรกแล้ว มันยังป้องกันตัวเองไม่ได้อย่างสิ้นเชิงด้วย พวกมันไม่มีอุ้งเล็บ ไม่มีเขี้ยว และก็ไม่มียิก พวกมันวิ่งได้ไม่เร็ว อีกทั้งก็ไม่สามารถทำให้ศัตรูกลัวและหนีไป เพราะมันไม่มีทั้งเสียงคำรามกึกก้องหรือการปล่อยกลิ้นที่เป็นพิษใส่สัตว์กินเนื้อได้ ทั้งหมดที่มันทำได้ก็คือการส่งเสียงร้องอย่างแกะ**

แกะต้องพึ่งพาผู้เลี้ยงอย่างสิ้นเชิง ชีวิตและความผาสุกของมันขึ้นอยู่กับคนที่คอยดูแลพวกมันในแต่ละวัน ถ้าพระเจ้าทรงเรียกพวกเราว่าเป็นแกะของพระองค์ ผมก็อยากทราบว่าพระองค์กำลังทรงพยายามจะตรัส

อะไร? บางทีคุณอาจจะเข้าใจพระเจ้าดีขึ้นเล็กน้อยถ้าคุณไปเลี้ยงแกะกับผมสักวันหนึ่งมาเรียนรู้การเลี้ยงแกะกับผมกันเถอะครับ...

เราเริ่มงานแต่เช้าก่อนดวงอาทิตย์ขึ้นงานของผมคือหาอาหารกับน้ำให้แกะของผม ซึ่งไม่ใช่งานง่ายเลย คุณรู้ดีว่าในประเทศของผมนั้นพื้นดินแห้งแล้ง เราไม่มีทุ่งหญ้าเขียวขจีกว้างใหญ่อย่างที่ฝูงแกะกับบรรดาปศุสัตว์ของคุณได้ใช้เป็นแหล่งอาหารหรือ พวกคุณเพียงแค่ปล่อยสัตว์เหล่านั้นให้ออกไปหาอาหารกินได้อย่างสบาย แต่ไม่ใช่ในประเทศของผม ไม่เลย เพราะหญ้าจะหาได้เฉพาะในทางแคบๆ ซึ่งคั่นด้วยแนวหินยาวๆ ที่เต็มไปด้วยฝุ่น เว้นแต่ในช่วงฤดูฝน น้ำที่เกิดจากน้ำพุหรือบ่อน้ำธรรมชาติจะแผ่กระจายเป็นหย่อมๆ **ดังนั้นบางครั้งผมจึงต้องนำฝูงแกะของผมเดินไปเป็นระยะทางหลายไมล์เพื่อจะได้เจอหญ้าในบริเวณเพียงสองสามหลาหรือเพื่อจะต้อนน้ำอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้เองที่เราต้องตื่นแต่เช้ามีด เพราะต้องใช้เวลาทั้งวันที่จะหาแหล่งน้ำและอาหารให้ฝูงแกะ ผมรู้จักบริเวณที่ผมเลี้ยงแกะเป็นอย่างดี ผมได้เดินสำรวจบริเวณเหล่านี้ทุกตารางฟุตมาหลายครั้งหลายหนแล้ว ดังนั้นผมจึงสามารถนำแกะของผมออกเดินทางน้ำหาอาหารกินได้**

คุณอาจจะนึกภาพว่าการเลี้ยงแกะนั้นเหมือนกับคนต้อนฝูงสัตว์ในหนังคาบอยตะวันตก พวกเขาจะขี่ม้าและต้อนฝูงสัตว์อยู่ข้างหลังเพื่อทำให้บรรดาสัตว์เหล่านั้นเดินไปข้างหน้า แต่การเลี้ยงแกะแตกต่างจากนั้น คือผมต้องเดินอยู่ข้างหน้าฝูงแกะและพวกมันก็เดินตามผม ไม่ว่าผมจะไปที่ไหน พวกมันก็จะตามผมไป และถ้าผมไม่คุ้นเคยหรือไม่รู้จักภูมิประเทศดีหรือพวกแกะถูกทิ้งไว้ตามลำพัง พวกมันก็จะอดตาย ผมจึงต้องเป็นผู้นำมัน ผมรู้ว่ามีหญ้าอยู่ที่ไหนบ้างเพราะผมไปสำรวจมาก่อนแล้ว เราใช้เวลาตลอดช่วงเช้าในการเดินทางจากทุ่งหญ้าหนึ่งไปยังอีกทุ่งหญ้าหนึ่ง พอถึงเที่ยงวัน แกะก็จะเหนื่อยและหิวน้ำ พวกมันต้องการอาหารและน้ำไม่อย่างนั้นก็ต้องตาย ตามทางที่ผมพาแกะไปนั้น ผมรู้จักแหล่งน้ำหลายแหล่ง ตามสถานที่เหล่านี้จะมีร่มเงาและทุ่งหญ้าเขียวขจีสำหรับให้แกะกินและพักผ่อน ผมให้พวกมันนอนลงเพื่อต้อนน้ำ พูดถึงตอนนี้ คุณรู้ไหมว่าแกะจะต้อนน้ำจากแอ่งหรือบ่อน้ำหนึ่งเท่านั้น โดยธรรมชาติแล้ว พวกมันกลัวบริเวณที่น้ำไหลอย่างรวดเร็ว และความกลัวของมันก็มีเหตุผล เพราะถ้าแกะลื่นตกลงไปในแม่น้ำหรือลำธาร ขนของมันจะอมน้ำจนเปียกโชก และแกะก็ว่ายน้ำไม่เก่งด้วย ดังนั้นน้ำหนักคนที่ชุ่มน้ำจะทำให้มันจมน้ำตาย นั่นเป็นสาเหตุที่ว่าทำไมแอ่งน้ำจึงต้องสงบหรือไหลช้าๆ ถ้าผมไม่สามารถหาแหล่งน้ำเช่นนั้นได้ ผมก็ต้องสร้างบ่อน้ำขึ้นมาเองแล้วผันน้ำจากลำธารเข้ามา ตอนนี้คุณกำลังเริ่มจะเข้าใจแล้วว่า การเลี้ยงแกะนั้นยากลำบากเพียงไร

แกะของผมจะมีความสุขและมีทุกสิ่งทุกอย่างที่พวกมันต้องการตราบใดที่มันเดินตามผม ผมจะนำมันไปตามหนทางเก่าๆ ที่ผมรู้ดีว่าจะหาอาหารและน้ำให้มันกินได้ พวกมันต้องการการนำทางจากผม แกะของผม

ต้องการการปกป้องคุ้มครองด้วยเช่นกัน ฝุ่นดินที่เราออกเดินไปนั้นเต็มไปด้วยอันตราย สัตว์กินเนื้อจำพวก สิงโตและหมีมักจะไล่ตามฝูงแกะ บางครั้งก็จะมีฝูงสุนัขป่ามาก่อวณ และพืชบางชนิดที่ดูเหมือนปลอดภัย และมีรสชาติอร่อยลิ้น ก็อาจมีพิษได้ แกะอาจจะเดินสะดุดตกหน้าผาหรือตกลงไปในหุบเขาลึกและตายได้ แต่แกะของผมไม่จำเป็นต้องกลัวอันตรายใดๆ ผมจะเฝ้าระวังพวกมัน **ถ้ามันเริ่มจะเตร่ออกนอกทาง ผมก็จะมีไม้เท้าของผู้เลี้ยงที่จะกระทุ้งให้มันกลับมา** ถ้าพวกมันตกลงไปในหลุมหรือห้วยลึก ผมก็จะใช้อีกด้านหนึ่งของไม้เท้าหย่อนลงไปแล้วดึงมันขึ้นมาได้อย่างปลอดภัย ผมถือไม้สองอัน อันหนึ่งเป็นไม้เท้า แต่อันหนึ่งเป็นไม้กระบอง ไม้เท้าใช้สำหรับแกะของผมแต่กระบองใช้สำหรับพวกสัตว์ล่าเหยื่อทั้งหลาย

แม้ว่าแกะของผมจะโง่และทึบ แต่ผมก็ผูกพันกับพวกมัน ผมจะต่อสู้อย่างเต็มที่เพื่อรักษาชีวิตของพวกมัน แต่เมื่อคนเลี้ยงแกะกับพวกคนงานที่ถูกจ้างมาเลี้ยงแกะที่ผมรู้จัก ได้เห็นผมต่อสู้กับสัตว์ล่าเนื้อตัวโตสองสามตัวนั้น พวกเขาก็หัวเราะและพูดเหยียดว่า สักวันหนึ่งไอ้พวกสิงโตและหมีตัวโตตัวหนึ่งนั้นจะต้องกินผมเป็นอาหารแน่ นั่นอาจจะจริง แต่ผมก็บอกพวกคุณได้ว่าผมจะไม่วิ่งหนีหรือเพิกเฉยเหมือนกับพวกชีชลาดเหล่านั้นหรอก ไม่เลย... เพราะนั่นคือความแตกต่างระหว่างผู้เลี้ยงที่ดีและผู้เลี้ยงที่ไม่ดี ผู้เลี้ยงที่ดีจะสละชีวิตของตนเพื่อฝูงแกะ ตราบใดที่พวกแกะเดินตามผม ผมก็จะนำพามันและปกป้องคุ้มครองมัน มันเป็นงานที่หนักและลำบาก แต่ผมก็มักต้องทำให้แน่ใจว่าแกะของผมมีอาหารกิน ผมมักจะตรวจสอบทุ่งหญ้าเหล่านั้นก่อนที่จะปล่อยให้มันไปกิน และถ้ามีพืชที่เป็นพิษในบริเวณนั้น ผมก็จะถอนมันออกทีละต้นจนหมด ผมจะตรวจดูพื้นดินว่ามีรูหรือเปลาต์ด้วย ผมบอกคุณได้ว่าในดินแดนของผมนั้นมีอันตรายรอบด้าน เรามีงูพิษตัวเล็ก ๆ ที่อาศัยอยู่ใต้ดินในทุ่งหญ้าบางแห่ง เมื่อพวกมันรู้สึกว่ามีแกะมากินหญ้า มันก็จะโผล่หัวอันน่าเกลียดออกมาจากรูและกัดจุมูกแกะ การติดเชื้อหรือพิษที่เกิดจากการถูกกัดสามารถทำให้พวกแกะตายได้ แต่ผมก็มีทางแก้สำหรับเจ้างูพิษชั่วร้ายตัวเล็ก ๆ เหล่านั้น โดยผมจะเดินไปทั่วบริเวณเพื่อหารูเหล่านั้น ถ้าผมพบ ผมก็จะเทน้ำมันมะกอกเพียงเล็กน้อยลงไปตรงปากรู แล้วผมก็จะเอาน้ำมันทาตรงหัวและจุมูกของแกะแต่ละตัวแล้วปล่อยให้พวกมันกินหญ้า น้ำมันมะกอกจะป้องกันลำตัวที่เนียนเป็นมันของงูไม่ให้เลื้อยขึ้นมาจากรูได้ ดังนั้น พวกมันจึงไม่สามารถทำอันตรายแกะของผมได้ ผมรู้สึกขำที่เฝ้ามองลูกแกะตัวน้อย ๆ ของผมกำลังปิกนิกกันต่อหน้าต่อตาศัตรูของพวกมัน พอตกเย็นเราก็พากันกลับคอก ผมจะสำรวจแกะแต่ละตัว ถ้าผมพบรอยข่วนหรือบาดแผลบนตัวแกะ ผมก็จะทำขี้ผึ้งให้ ผมต้องให้แน่ใจว่าพวกมันมีน้ำกิน ถ้าผมพบว่าแกะตัวใดหิวน้ำ ผมก็จะทำถังรูปถ้วยใส่น้ำให้มันดื่มเอง บางครั้งแกะเหล่านั้นจะกระหายน้ำมากจนพวกมันยื่นหัวเข้าไปในถังอย่างรวดเร็ว และยื่นหัวเข้าไปมากจนน้ำล้นออกมาจนทำให้หัวมันเปียก

ก่อนเข้านอน ผมก็มักจะนับแกะในฝูงของผม บางครั้งบางครั้งอาจจะมีลูกแกะสักตัวหลงทาง และไม่มีสิ่งใดน่ากลัวเกินกว่าการที่แกะไม่มีผู้เลี้ยง ผมก็จะออกไปตามหาทันทีและนำมันกลับเข้าคอก นานๆ ครั้งที ลูกแกะของผมสักตัวจะมีนิสัยชอบเตร็ดเตร่ออกนอกเส้นทาง ผมจำตัวหนึ่งได้ ผมตั้งชื่อให้มันว่า เจ็ค บรรพบุรุษของเจ็คเป็นแกะรุ่นแรกๆ ของผม ผมเรียกปู่ของเจ้าเจ็คว่าเจ้าเฒ่าอาเบ ส่วนพ่อของเจ้าเจ็คชื่อไอแซค ทั้งเฒ่าอาเบกับไอแซคนั้นเดินตามผมอย่างสัตย์ซื่อและไม่เคยออกนอกฝูงนอกทางเลย แต่เจ้าเจ็คน้อยจอมโกงตัวนี้ไม่ใช่ มันมักจะหายไปหลายครั้งจนนับไม่ถ้วน บางครั้งมันก็ออกไปหาหญ้าที่เขียวชอุ่มกว่ากิน และในเวลาอื่นผมก็พบว่ามันกำลังไล่ตามผีเสื้อ มันไม่เคยตระหนักถึงอันตราย แต่ผมก็เข้าใจมันดี ดังนั้นผมจึงต้องลงมือทำบางสิ่ง พวกเราผู้เลี้ยงแกะจะพัฒนาวิธีการหนึ่งซึ่งจะป้องกันการชอบเตร็ดเตร่ออกนอกทางของแกะ วิธีการนี้ถูกใช้เป็นที่สุดท้าย นั่นคือเมื่อแกะตัวใดตัวหนึ่งปฏิบัติที่จะอยู่กับฝูง ครั้งสุดท้ายที่ผมจับได้ว่าเจ้าเจ็คเตร็ดเตร่ออกนอกทาง ผมจึงใช้วิธีการนี้กับมัน พวกคุณต้องคิดว่าวิธีนี้โหดร้าย แต่มันก็จะรักษาชีวิตแกะของผมได้ ตอนสิ้นสุดวันที่ผมพบว่าเจ้าเจ็คน้อยเถลไถลเตร็ดเตร่ไปยังทางแคบที่สูงชันระหว่างเขานั้น ผมก็ไปนำมันออกมาแล้วแบกมันไว้บนไหล่พากลับคอก มันไม่ดิ้นรนขัดขืน มันเพียงแต่มองผมด้วยสายตายที่เต็มไปด้วยความเชื่อวางใจ ผมจับมันนั่งลงแล้วผมก็จับขาขวาหน้าของมันวางไว้บนไม้เท้าของผม แล้วด้วยการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วเพียงครั้งเดียว ผมก็ดึงกระดูกยาวตรงขาข้างนั้นของมันลงมาแล้วหักเสีย เจ้าเจ็คดิ้นรนเพื่อจะหนีขณะมองผมด้วยดวงตากลมโต ทันใดนั้นมันก็ล้มลงบนพื้นด้วยความเจ็บปวด มันไม่เข้าใจว่า ทำไมคนที่หาน้ำหาอาหารให้มันกินและคอยช่วยเหลือมันให้พ้นจากภัยอันตราย คนที่มันไว้วางใจคนนี้ทำให้มันเจ็บปวดทุกข์ทรมานอย่างที่สุดที่มันเคยประสบ ผมไม่อยากจะทำอย่างนั้นหรอกแต่ก็จำเป็นต้องทำเพื่อจะรักษาชีวิตของมันไว้ สองสามวันต่อมาเจ้าเจ็คน้อยก็ลุกขึ้นได้ ขณะที่ฝูงแกะเคลื่อนย้ายจากทุ่งหญ้าหนึ่งไปอีกทุ่งหญ้าหนึ่ง ผมก็แบกมันไปตลอดทาง ในช่วงวันเหล่านั้น ผมอยู่ใกล้ชิดมันตลอดเวลา มันเจ็บปวดทุกข์ทรมานเพราะขาหัก แต่ขณะเดียวกันผมก็อุ้มมันไว้ใกล้หัวใจผม ผมวางมันลงเพื่อให้มันกินหญ้ากินน้ำ มันค่อยๆ กลับมาเดินได้อีกครั้ง แต่คราวนี้ หุบเขาที่เตี้ยที่สุดก็ดูเหมือนภูเขามหิมาสำหรับมัน และลำธารที่ตื้นเขินที่สุดก็เสมือนแม่น้ำอันกว้างใหญ่ เมื่อใดก็ตามที่มันเผชิญกับอุปสรรค สิ่งที่มันทำก็คือหยุดเดินและมองมาที่ผม จากนั้นผมก็จะอุ้มมันขึ้นและช่วยมันข้ามพ้นอุปสรรคปัญหาเหล่านั้น เจ็คเรียนรู้ที่จะวางใจและเดินตาม ผมต้องหักขาของมันเพื่อช่วยชีวิตมัน วิธีนี้ใช้ได้ผล ปัจจุบันนี้เจ้าเจ็คยังคงอยู่กับผมและก็เป็นแกะที่สัตย์ซื่อที่สุดตัวหนึ่งของผมด้วย

นี่เป็นวันหนึ่งในชีวิตของผู้เลี้ยงแกะ แม้ว่ามันจะไม่มีเส้นที่ดึงดูดใจนัก แต่มันก็เป็นการทำหน้าที่แบบหนึ่ง และแม้ว่าอาชีพของผมจะไร้เกียรติ แต่มันก็ทำให้ผมอัสศจรรย์ใจที่ว่า พระเจ้าทรงเปรียบ

พระองค์เองเหมือนผู้เลี้ยงแกะ และทรงเปรียบประชากรของพระองค์เหมือนแกะ ผมเข้าใจความจริงข้อนี้ นั่นคือหลังจากที่พระองค์ทรงตอบสนองความต้องการของเราด้วยการจัดหาสิ่งจำเป็นในชีวิตให้เรา ด้วยการทรงนำเราในแต่ละวันและปกป้องคุ้มครองเรา ผมก็เชื่อว่าเราจะพึงพอใจและสงบสุขเหมือนบรรดาแกะของผม ถ้าเพียงแต่เราเรียนรู้ที่จะไว้วางใจและติดตามพระองค์ แม้ว่าเราจะไม่เข้าใจว่าพระองค์กำลังทรงนำเราไปทางไหน หรือพระองค์กำลังทรงทำอะไรในชีวิตเรา เราก็ต้องไว้วางใจและติดตามพระองค์ไป แล้วเราก็จะได้รับความพึงพอใจ

ขอบคุณที่นั่งฟังผมเล่า ผมต้องกลับไปทำงานแล้วครับ การเลี้ยงแกะเป็นงานที่ไม่มีวันจบสิ้นหรือถ้าคุณรู้ว่าผมหมายถึงอะไร

สดุดีบทที่ 23 “พระเจ้าทรงเลี้ยงดูข้าพเจ้าดุจเลี้ยงแกะ ข้าพเจ้าจะไม่ขาดสน พระองค์ทรงกระทำให้ข้าพเจ้านอนลงที่ทุ่งหญ้าเขียวสด พระองค์ทรงนำข้าพเจ้าไปริมน้ำแดนสงบ ทรงฟื้นฟูจิตวิญญาณของข้าพเจ้า พระองค์ทรงนำข้าพเจ้าไปในทางชอบธรรม เพราะเห็นแก่พระนามของพระองค์ แม้ว่าข้าพระองค์จะเดินไปตามหุบเขาเงามัจจุราช ข้าพระองค์ก็ไม่กลัวอันตรายใด ๆ เพราะพระองค์ทรงสถิตกับข้าพระองค์ คทาและธำมรงค์ของพระองค์ไล่โลมข้าพระองค์ พระองค์ทรงเตรียมสำรับให้ข้าพระองค์ต่อหน้าต่อตาศัตรูของข้าพระองค์ พระองค์ทรงเจิมศีรษะข้าพระองค์ด้วยน้ำมัน ชันน้ำของข้าพระองค์ก็ล้นอยู่ แน่ทีเดียวที่ความดีและความรักมั่นคงจะติดตามข้าพเจ้าไปตลอดวันคืนชีวิตของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะอยู่ในพระนิเวศของพระเจ้า สืบไปเป็นนิรันดร์ อาเมน.”

(หลายครั้งเราวิ่งหนีไปจากพระเจ้า ผู้เลี้ยงหรือศิษยาภิบาลทำอะไรไม่ได้ก็ต้องปล่อยให้ไปตามทางของเขา และเมื่อเขาออกนอกกรมพระคุณของพระเจ้าไป ก็จะต้องเจอคำสาปแช่ง มารจึงสามารถเข้ามาทำร้ายเขาได้ แต่เมื่อเขาถูกทำร้าย ผลที่ตามมาก็คือหัวใจของเขาจะเปิดออก ทำให้เขาวิ่งกลับมาพึ่งผู้เลี้ยงที่ดีคือพระเยซู และจะกลายเป็นแกะที่ดีและซื่อสัตย์ต่อพระองค์ ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นจะกลายเป็นผลดี เพราะพระเจ้ารักเราจึงยอมให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น เพื่อที่เราจะไม่พลาดไปจากทางไปสวรรค์ของพระองค์..)